NOORDHOFF'S HANDELSBIBLIOTHEEK

BOEKHOUDEN

DOOR

A. A. D. BOUWHOF
J. C. LAGERWERFF
J. H. A. KREDIET

DEEL II VIERDE DRUK

f 3.25, ~~geb. f 3.75~~

P. NOORDHOFF N.V. 1938
GRONINGEN–BATAVIA

1940.

BOEKHOUDEN

DOOR

A. A. D. BOUWHOF
J. C. LAGERWERFF
EN J. H. A. KREDIET

DEEL II

VIERDE DRUK

P. NOORDHOFF N.V. — 1938 — GRONINGEN, BATAVIA

INHOUD.

AFDELING I.

AFDELING II.

Grootboekrekening voor Diversen →

Diversen	
Rekening	Bedrag
Intrest	fl. 160,-

folio ..

Debet **Kas**

Datum		Omschrijving	Debiteuren		Bank		Diversen		Totaal	
Jan.	1	**P.M.** Saldo					*f* 8000	—	*f* 8000	—
„	3	J. van Manen, Delft	*f* 700	—					- 700	—
„	5	**Intrest.** Hyp.-rente 1e halfjaar					- 160	—	- 160	—
„	14	P. v.d. Heuvel & Zn., Den Haag	- 1300	—					- 1300	—
„	19	Cheque 96 dispositie			*f* 2000	—			- 2000	—
„	26	Karelsen & Co., Zwolle	- 850	20					- 850	20
„	28	H. Brugman & Zn., Maastricht	- 1160	70					- 1160	70
„	29	Dispositie cheque 97			- 2500	—			- 2500	—
„	30	**Intrest** wissel-disconto					- 10	42	- 10	42
			f 4010	90	*f* 4500	—	*f* 8170	42	*f* 16681	32
Febr.	1	**P.M.** Saldo					*f* 4425	62	*f* 4425	62

folio ..

Debet **Bank**

Datum		Omschrijving	Debiteuren		Kas		Diversen		Totaal	
Jan.	1	**P.M.** Saldo					*f* 3200	—	*f* 3200	—
„	4	J. van Buren, Breda	*f* 128	20					- 128	20
		A. Horst & Zn., Nijmegen ..	- 355	—					- 355	—
		P. de Boer, Utrecht	- 87	60					- 87	60
„	7	**P.M.** Storting			*f* 4000	—			- 4000	—
„	14	**Te innen wissels.**								
		Promesse Baard, Utrecht......					- 2000	—	- 2000	—
„	16	**P.M.** Storting			- 1000	—			- 1000	—
			f 570	80	*f* 5000	—	*f* 5200	—	*f* 10770	80
Febr.	1	**P.M.** Saldo					*f* 711	75	*f* 711	75

folio ..

boek. *Credit*

Datum		Omschrijving	Crediteuren		Bank		Onkosten		Diversen		Totaal	
Jan.	2	P. J. van Beveren, Roosendaal	*f* 2800	—							*f* 2800	—
„	3	Lonen					*f* 344	60			- 344	60
„	6	Post- en rentezegels					- 50	—			- 50	—
„	7	Storting			*f* 4000	—					- 4000	—
„	9	K. Stokvis, Rotterdam	- 48	40							- 48	40
„	9	J. Bermans & Co., Gouda ...	- 76	10							- 76	10
„	16	Storting			- 1000	—					- 1000	—
„	18	**Te betalen wissels.**										
		Promesse K. Boes							*f* 1500	—	- 1500	—
„	26	K. Hasselman, Schoonhoven	- 388	40							- 388	40
„	27	**Privé.** Opname...........							- 300	—	- 300	—
„	29	Lonen					- 248	20			- 248	20
„	30	**Te innen wissels.** Wissel										
		G. Baggerman, Tilburg......							- 1500	—	- 1500	—
„	30	**P.M.** Saldo							- 4425	62	- 4425	62
			f 3312	90	*f* 5000	—	*f* 642	80	*f* 7725	62	*f* 16681	32

folio ..

boek. *Credit*

Datum		Omschrijving	Crediteuren		Kas		Intrest		Diversen		Totaal	
Jan.	4	**Onkosten.** Incasso-kosten ..							*f* 2	20	*f* 2	20
„	6	A. van Hasselt, Arnhem ...	*f* 388	60							- 388	60
„	9	J. Brugman, Deventer	- 766	70							- 766	70
„	12	**Te betalen wissels.** Traite										
		Doppelberg, R'dam, per heden							- 4000	—	- 4000	—
„	14	Promesse-disconto					*f* 12	67			- 12	67
„	19	**P.M.** dispositie cheque 96 .			*f* 2000	—					- 2000	—
„	24	P. Bladergroen, Vlaardingen .	- 388	88							- 388	88
„	29	**P.M.** dispositie cheque 97 .			- 2500	—					- 2500	—
„	31	**P.M.** Saldo							- 711	75	- 711	75
			f 1544	18	*f* 4500	—	*f* 12	67	*f* 4713	95	*f* 10770	80

wordt *afgesloten*, onder het hoofd „Exploitatie Huizen" wordt opgenomen:

Debet *f* 216,67 en Credit *f* 311,67 (nl. *f* 125 + *f* 186,67).

De rekening „Exploitatie Huizen" zal er dan, in verband met bovenstaande gegevens, na afsluiting en heropening, als volgt uitzien:

folio . . *Debet* **Exploitatie Huizen.** folio . . *Credit*

Datum		Omschrijving	Bedrag		Datum		Omschrijving	Bedrag	
Jan.	1	Balans	*f* 200	—	Jan.	1	Balans	*f* 325	—
Febr.	10	Grondbelasting	- 120	—	Febr.	1	Huren	- 675	—
Mrt.	1	Hypotheekrente . . .	- 300	—	Mei	1	Huren	- 675	—
Aug.	5	Onderhoud	- 310	—	Aug.	1	Huren	- 675	—
Sept.	1	Hypotheekrente . . .	- 300	—	Nov.	1	Huren	- 675	—
Dec	31	Afschrijving	- 290	—					
„	31	Verlies en Winst ..	- 1410	—					
„	31	Saldo	- 95	—					
			f 3025	—				*f* 3025	—
Jan.	1	Balans	*f* 216	67	Jan.	1	Balans	*f* 311	67

Toepassingen: Opgaven 94 t/m 105*a*.

(Bldz. 206 t/m 212.)

HOOFDSTUK VIII.

Enkel-Boekhouden.

Enkel-Boekhouden is een methode van boekhouden, waarbij men zich beperkt tot:

1. het periodiek samenstellen van een inventaris en balans;

2. het aantekenen van de voorvallen, die aanleiding geven tot veranderingen in de bezittingen en schulden, die behoren tot het vermogen, waarover de boekhouding wordt gevoerd.

Deze aantekening geschiedt gedurende de boekingsperiode, in tijdsvolgorde, in een al dan niet gesplitst dagboek.

3. het uitoefenen van een *hoeveelheids-contrôle* op dié bezittingen en schulden, waarover men een voortdurende contrôle wenselijk acht.

Een grootboek ontbreekt, omdat men in het Enkel-Boekhouden *geen gespecificeerd winstoverzicht* wenst, doch de winst slechts periodiek in één bedrag wil kennen, wat verkregen wordt door vergelijking van de kapitalen aan het begin en aan het eind van een boekingsperiode, met inachtneming van de privé ontvangsten en uitgaven.

Evenals in het „Dubbel-Boekhouden" vormen ook in het „Enkel-Boekhouden" „inventaris" en „balans" het uitgangspunt van de boekhouding.

De wijze, waarop beide staten worden samengesteld en het *doel*, waarvoor zij dienen, zijn in beide boekhoudingen dezelfde.

Enkel-Boekhouden wordt veelal alleen toegepast in ondernemingen van kleine omvang, waarbij de splitsing van het dagboek zelden verder gaat dan het in gebruik nemen van een „Kasboek", „Bankboek", „Inkoopboek", „Verkoopboek" en „Aanvullings-memoriaal".

Daar de *gegevens der dagboeken niet verder verwerkt* worden, kan de inrichting van die boeken eenvoudiger zijn dan bij Dubbel-Boekhouden. Zo zal bv. geen tabellarische inrichting van de dagboeken in het Enkel-Boekhouden voorkomen, en zal een kolom „Tegenrekening" in de in scontrovorm gehouden dagboeken ontbreken. Immers zowel het gebruik van deze kolom, als tabellarische inrichting van de dagboeken, waren in het Dubbel-Boekhouden hulpmiddelen voor

Verkopen op rekening		*f* 15.650,—	
„ per kas		- 17.600,—	
		f 33.250,—	
af: retour ontvangen		- 450,—	
		f 32.800,—	
voor privé gebruik afgegeven		- 250,—	
Opbrengst van de afgegeven goederen			*f* 33.050,—
Begin-voorraad		*f* 2.600,—	
Inkopen op rekening	- 25.600,—		
„ per kas	- 350,—		
	f 25.950,—		
retour gezonden ...	- 750,—		
Totaal der inkopen		- 25.200,—	
		f 27.800,—	
Eindvoorraad		- 2.800,—	
Inkoopwaarde der afgegeven goederen			- 25.000,—
Winst			*f* 8.050,—

b. Becijfering van het verlies op onkosten:

Voorraad 1 Januari 1938		*f* 15
betaalde onkosten in 1938	*f* 3400	
waarvan verschuldigd over 1937	- 70	
betaald over 1938		- 3330
door de bank over 1938 in rekening gebracht ..		- 20
nog verschuldigd ultimo 1938		- 180
Transporteren		*f* 3545

Transport	*f* 3545
waarde voorraad 31 December 1938	- 20
Verlies op onkosten gedurende 1938..........	*f* 3525

c. de winst door ontvangen intrest is *f* 110.

d. het verlies tengevolge van afschrijvingen is:

op winkel-inventaris	*f* 100
„ vorderingen	- 150
	f 250

Een staat voor de winst-specificatie kan nu als volgt worden opgesteld:

Winst-specificatie.

Verlies door onkosten ...	*f* 3525	—	Winst op goederen	*f* 8050	—
Verlies door afschrijving..	- 250	—	Winst door intrest	- 110	—
Saldo winst	- 4385	—			
	f 8160	—		*f* 8160	—

Toepassingen: Opgaven 106 t/m 124.

(Bldz. 213 t/m 233.)

103.

Stel de rekeningen:

Perceel Achterweg 104,

Afschrijving perceel Achterweg 104,

Exploitatie perceel Achterweg 104,

over 1938 samen, met behulp van de volgende gegevens:

Het huis is op 2 Januari 1935 gekocht voor *f* 12.000.

Het huis is voor *f* 1200 per jaar verhuurd. De huur wordt steeds over het afgelopen kwartaal vereffend op $^1/_2$, $^1/_5$, $^1/_8$ en $^1/_{11}$.

Op 1 Januari 1938 bedroegen de nog verschuldigde lasten *f* 10.

Op 10 Februari 1938 is aan onderhoudskosten betaald *f* 190.

Op 20 November 1938 is aan grondbelasting betaald *f* 50.

Op 31 December 1938 bedragen de nog verschuldigde lasten *f* 80.

Jaarlijks wordt ten laste van de exploitatie-rekening *f* 100 op de huizen afgeschreven.

104.

De heer A. bezit de volgende panden:

Korte Scheidingsweg nos. 52, 54 en 56.

Paul Krugerstraat nos. 22, 24, 26, 28 en 30.

Voorstraat no. 111.

Bij aankoop werd voor deze huizen in totaal *f* 60.000 betaald, terwijl er tot nu toe op is afgeschreven *f* 5600. Op de huizen rusten hypotheken tot een totaal bedrag van *f* 30.000, rentende $5^1/_2$ %; de rente is achteraf betaalbaar op 1 April en 1 October.

31 December 19.. geven de betreffende rekeningen de volgende bedragen aan:

Rekening „Huizen": telling *f* 60.000.

„ „Afschrijving huizen": telling *f* 5600.

„ „Exploitatie huizen": telling debet *f* 562,50; credit *f* 6500.

Sluit deze rekeningen af en heropen ze weder, waarbij rekening te houden met bovenstaande en volgende gegevens:

Huizen Scheidingsweg: deze zijn elk verhuurd voor *f* 750 per jaar, te voldoen in driemaandelijkse termijnen bij vooruitbetaling op 1 Februari, 1 Mei enz.

Huizen Paul Krugerstraat: over December is nog in totaal *f* 25 huur te vorderen.

Huis Voorstraat: dit huis is twee jaar geleden verhuurd voor een termijn van 3 jaar, tegen een totaal-huurprijs van *f* 3600, welk bedrag toen werd ontvangen.

Aan lopende rekeningen is nog te betalen *f* 425.

Afschrijven op alle huizen 2 % van de boekwaarde.

(H.H.S. Dordrecht, gewijzigd.)

105.

Een huiseigenaar bezit op 1 Januari 19.. de volgende huizen:

	Aanschaffingswaarde	Afschrijving	Huur per jaar
Emmastraat	*f* 8.000	*f* 400	*f* 660
Krugerlaan	- 12.000	- 120	- 1000
Vechtkade	- 10.000	- 800	- 800
Noordersingel	- 20.000	- 2000	- 1500
	f 50.000	*f* 3.320	*f* 3960

De inning der huren geschiedt op $^1/_3$, $^1/_6$, $^1/_9$, $^1/_{12}$, waarvan de Vechtkade bij vooruitbetaling. Vanaf 1 September a.s. wordt de huur van Krugerlaan verhoogd met *f* 200. Op Noordersingel drukt een hypotheek van *f* 12.000, rente 5 %, betaalbaar $^1/_4$—$^1/_{10}$. De afschrijving is 1 % per jaar van de aanschaffingswaarde.

Bovendien kwamen in het lopende boekjaar nog de volgende posten voor:

6 Jan.	Betaald	assurantie-premie *f* 100.
20 Jan.	„	onderhoud *f* 250.
3 Mei.	Verkocht Emmastraat voor *f* 9000. Te aanvaarden 1 Juni.	
17 Juli.	Betaald	grondbelasting *f* 220.
10 Aug.	„	onderhoud *f* 400.
10 Dec.	„	grondbelasting *f* 209,60.
31 Dec.	Ongeboekte onderhoudskosten *f* 180.	

De winst door verkoop van huizen is geen exploitatie-winst.

Gevraagd uit bovenstaande gegevens samen te stellen de rekeningen: „Huizen"; „Exploitatie huizen" en „Afschrijving huizen".

(H.H.S. Amsterdam.)

105a.

Iemand heeft op 1 Jan. 1938 van zijn huizen de volgende staat opgemaakt:

115.

Balans per 1 Januari 1938.

Kas	*f* 200 —	Crediteuren	*f* 5563 —
Kassier	- 1780 —	Hypotheek	- 6000 —
Huizen	- 8000 —	Intrest	- 90 —
Goederen	- 17982 —	Kapitaal	- 25000 —
Debiteuren	- 8691 —		
	f 36653 —		*f* 36653 —

Balans per 31 December 1938.

Kas	*f* 252 —	Crediteuren	*f* 10953 —
Kassier	- 2907 —	Hypotheek	- 5000 —
Huizen	- 7680 —	Intrest	- 75 —
Effecten	- 8876 —	Kapitaal	- 30575 —
Goederen	- 18993 —		
Debiteuren	- 7895 —		
	f 46603 —		*f* 46603 —

Ontvangsten. **Recapitulatie Kasboek over 1938.** *Uitgaven.*

Debiteuren	*f* 87942 —	Crediteuren	*f* 65478 —
Kassier	- 8000 —	Effecten	- 8984 —
Goederen	- 22464 —	Kassier	- 31000 —
		Hypotheek	- 1000 —
		Intrest	- 360 —
		Onkosten	- 7532 —
		Privé	- 4000 —

Uit het bankboek blijkt:

dat ontvangen is van debiteuren	*f* 12325,—
„ betaald is aan crediteuren	- 34252,—
„ in rekening is gebracht aan onkosten	- 21,60
„ vergoed is aan rente	- 75,60

Verder is teruggezonden aan goederen ..... *f* 375,–
terug ontvangen aan goederen .... - 265,–
en voor privé gebruikt aan goederen ...... - 325,–

1. Bepaal de handelswinst.

2. Stel een gedetailleerd winst-overzicht samen. Bepaal daartoe eerst de totale inkoop en de totale verkoop.

(Eind-examen Handelsdagschool, Amersfoort, gewijzigd.)

116.

De heer W. van Dalfsen te Amersfoort, houdt boek volgens de Enkele Methode.

Bepaal aan de hand van onderstaande gegevens:

a. de handelswinst over 1938 (door vermogens-vergelijking).
b. het totaal-bedrag der inkopen over 1938. op rekening.
c. „ „ „ verkopen „ 1938. op rekening.
d. Stel de winst-nota samen.

Balans per 31 December 1937.

Kas	*f* 800	–	Crediteuren	*f* 16000	–
Bank	- 2500	–	Hypotheek °/₈	- 12000	–
Debiteuren	- 12000	–	Onkosten	- 150	–
Goederen	- 18000	–	Intrest	- 50	–
Winkelhuis	- 20000	–	Vermogen	- 25450	–
Winkel-opstand	- 250	–			
Onkosten	- 100	–			
	f 53650	–		*f* 53650	–

Balans per 31 December 1938.

Kasa	*f* 5950	–	Crediteuren	*f* 14500	–
Kassier	- 19650	–	Hypotheek °/₈	- 12000	–
Debiteuren	- 9500	–	Onkosten	- 175	–
Goederen	- 15000	–	Intrest	- 50	–
Winkelhuis	- 19500	–	Vermogen	- 43675	–
Winkel-opstand	- 700	–			
Onkosten	- 100	–			
	f 70400	–		*f* 70400	–

Saldibalans per 31 December 19..

Folio	Rekening	Debet		Credit	
1	Gebouw	*f* 26.000	—		
2	Spaargelden			*f* 128.240	60
3	Effecten.........................	- 57.460	—		
4	Hypotheken	- 30.000	—		
5	Prolongaties u/g..................	- 15.000	—		
6	Intrest			- 2.760	80
7	Onkosten	- 1.850	—		
8	Onderhoud gebouwen	- 460	—		
9	Kas	- 7.625	20		
10	Twentsche Bank	- 24.760	80		
11	Huren			- 2.400	—
12	Huur safe-inrichting			- 380	—
13	Provisie			- 644	60
14	Bewaarloon effecten			- 230	—
15	Kapitaal			- 28.500	—
		f 163.156	—	*f* 163.156	—

Verdere gegevens voor het samenstellen van de balans en Verlies- en winstrekening:

Fol. 1. Afschrijven 2 %.
„ 3. Waarde van de effecten *f* 56.420.
„ 6. Nog te vorderen intrest *f* 2460. Nog te betalen *f* 1370.
„ 7. Nog te betalen *f* 210.
„ 8. Nog te betalen *f* 50.
„ 11. Nog te vorderen *f* 100. Vooruit ontvangen *f* 60.
„ 12. Nog te vorderen huur *f* 30.
„ 14. Nog te vorderen *f* 10.

141.

Z. heeft een winkelzaak, waarin boek wordt gehouden naar de Enkele Methode.

Op 1 Januari 1938 wordt de volgende balans opgemaakt:

Kas	*f* 3650	80	Crediteuren	*f* 1200	70
Goederen	- 15320	—	Onkosten	- 220	—
Debiteuren	- 600	10	6 % Hypotheek	- 9600	—
Bank	- 6520	10	Intrest	- 48	—
Inventaris	- 500	—	Kapitaal	- 27895	10
Winkelhuis	- 12000	—			
Onkosten	- 372	80			
	f 38963	80		*f* 38963	80

Gevraagd met behulp der volgende gegevens:

a. de balans per 31 December 1938;
b. de totale winst over 1938;
c. deze winst te specificeren.

Uittreksel Kasboek 1938.

Contante verkopen	*f* 30800	60	Crediteuren	*f* 33517	80
Debiteuren	- 12317	50	Contante inkopen	- 1200	—
Bank	- 26906	—	Onkosten	- 3725	—
Onkosten	- 125	—	Privé	- 3600	—
Intrest	- 80	—	Bank	- 25700	—
Beginsaldo	3.650	80	Intrest	- 780	—
	f 73.879	90	Aflossing hypotheek	- 600	—
			Huishuur	- 400	—
			Schrijfmachine	- 275	60
				69298,40	

Inkoopboek: op tijd gekocht .... *f* 35790,70. D. 73.879,90
Verkoopboek: op tijd verkocht .... - 13718,50. C. 69.298,40
Div. postenboek: Retour ontvangen goederen ..... - 127,80. S. 4.081,50
Retour gezonden goederen ..... - 219,23. (Eindsaldo Kas)

Volgens ontvangen rek. crt. is van de bank nog te vorderen aan rente *f* 125,80 en verschuldigd aan onkosten *f* 37,80. De hypotheek-rente vervalt 1 Juni en 1 December. Afschrijven op inventaris 10 % en op het huis 2 %. Voorraad postzegels enz. *f* 37,50. Verschuldigde onkosten *f* 127,90. Voorraad goederen 31 December *f* 14790.

De eigenaar nam over voor eigen gebruik aan goederen uit de winkel voor *f* 253,20.